

Vliegtuig C47 stortte neer bij de Flaes op 17 september 1944

Door Werkgroep Heemkunde Esbeek

Een vliegtuig van het type C47 (Dakota) van de 434ste TCG vond zijn einde in de omgeving van de Flaes op Landgoed de Utrecht te Esbeek op 17 september 1944. Dit toestel, met serienummer 43-16034, was van het 72ste Squadron van de USAAF, de Amerikaanse luchtmacht. Het vloog vanaf vliegveld 467, bij het plaatsje Aldermaston in de buurt van Londen.

Het was een vliegtuig dat vooral gebruikt werd voor het vervoer van troepen en voor het droppen van parachutisten. Het speelde een belangrijke rol op D-Day in Normandië en bij de Slag om Arnhem, september 1944. Er werden er in de oorlog meer dan tienduizend van gebouwd in verlerlei typen.

Gezagvoerder van het neergestorte toestel was luitenant Keith Bertken die, evenals zijn tweede vlieger Ross Bader, het ongeluk niet zou overleven. Telegrafist Delbert Dunham en boordwerktuigkundige Gerard Pitt bleven gespaard. De laatste vertelt het volgende over de tragedie waarbij hun vliegtuig betrokken raakte:

Ad van Rijswijk uit Esbeek verzamelde informatie over de bemanning van het vliegtuig dat bij de Flaes werd neergeschoten in 1944.

De Flaes in de jaren veertig, toen nog in tamelijk open terrein gelegen.

“Op 17 september 1944 vertrokken wij rond 10.33 uur van vliegveld 467 uit Engeland voor het afwerpen van parachutisten boven ons opgegeven doelen in Nederland. Alles verliep naar wens tot we, vijf minuten nadat we onze achttien parachutisten hadden gedropt, onder vuur werden genomen door Flak-geschut en mitrailleurs. Een voltreffer in de rechter brandstoftank betekende het einde van onze vlucht. Ik weet het niet zeker, maar ik denk dat ook onze rechtermotor was getroffen. Overal in het vliegtuig zaten gaten, veroorzaakt door Flak-treffers. Gelukkig waren de cockpit en de radio- en navigatiehut gespaard gebleven. De romp stond vol met rook. De eerste keer dat Dunham en ik begrepen dat we in brand stonden, was toen wij plotseling vlammen door de cabinevloer omhoog zagen komen. Ik schreeuwde: ‘We staan in brand!’ en sprongen

toen via de deur uit het vliegtuig. Even later zagen wij ons toestel in vlammen gehuld op enkele kilometers van ons vandaan tegen de grond slaan. Sergeant Dunham en ik landden op ongeveer 30 meter van een klein meertje met eromheen wat bossen.

Na circa vijf minuten ontmoetten we een groepje burgers, die ons beduidden dat wij achter op hun fietsen plaats moesten nemen. Na ongeveer 800m fietsen verborgen ze ons in het bos, waar we zo'n drie uur bleven. Later liepen we ongeveer 8 km naar een plaats in de bossen op ongeveer 800m van het dorp Netersel. We arriveerden daar op de 17de september om 18.00 uur en gingen de 19de om 23.00 uur weer vandaan. Tijdens ons hele verblijf daar was er niets bijzonders voorgevallen. We gingen nu 8 km verder, naar een boerderij in de omgeving van Hoogeloon, waar we de nacht konden doorbrengen. De volgende dag om 07.00 uur vertrokken we via de bossen en belandden bij manschappen van de Welsh Fuseliers. Op de 22ste werden we naar Eindhoven vervoerd om vandaar naar Brussel te vertrekken. Op de 24ste vertrokken we opnieuw, ditmaal met een vliegtuig van de 434ste TCG, dat ons naar de Britse vliegbasis Aldermaston bracht waar we om 14.10 uur arriveerden."

Former Singer On KMJ Dies Over Holland

Mrs. Agnes Bertken, 1239 Harrison Avenue, has been notified by the war department her son, First Lieutenant Keith Bertken, 25, a C47 pilot reported missing after a mission over Holland September 17, 1944, presumably killed in action on that date.

A former singer over The Fresno Bee Station, KMJ, Bertken piloted the first troop carrier plane over Holland. He also was a pilot in one of the squadrons of the troop carrier group which led the glider invasion of Europe on D Day.

Bertken flew the plane which towed the second glider carrying airborne troops into Normandy.

The Fresno pilot was sent to England in the Fall of 1943 and was among the pilots who spearheaded the assault on the Cherbourg Peninsula. Besides the Air Medal he was awarded the presidential unit citation.

A graduate of the Mariposa High School, Bertken sang over KMJ in 1939 and 1940. He enlisted in the air forces in September, 1941, while attending the Fresno State College.

He also is survived by a sister, Mrs. Ernest Cassessa of Fresno.

Arrangements are being made to celebrate a requiem mass some time early this week.

(Noot: met het meertje wordt De Flaes bedoeld. In het groepje burgers bevond zich ook boswachter Gielens.)

Begravenis in Lage Mierde

De twee dodelijke slachtoffers werden tijdelijk ter aarde besteld op de katholieke begraafplaats te Lage Mierde. De burgemeester van Hooge en Lage Mierde liet op 25 maart 1946 aan het Rode Kruis in Den Haag weten 'dat de lijken van de Amerikaansche Luchtmacht-officieren, n.l. Ross, Bader J. 2e luit. En Berken, P.Keith, le luit. op 1 Maart j.l. vanaf het kerkhof te Lage Mierde zijn overgebracht naar de centrale begraafplaats te Margraten'. Dat was met instemming van de burgemeester. Twee Engelse officieren die tijdelijk te Hooge Mierde lagen begraven werden echter in mei of juni van 1945 door Engelse militairen opgegraven en naar elders overgebracht, zonder dat de plaatselijke autoriteiten op de hoogte waren gesteld. Het ging om de officieren Davies en Lee, beiden behorend tot de Royal Welsh Fuseliers.

Links een knipsel in een Amerikaanse krant waarin de vermoedelijke dood van gezagvoerder Keith Bertken in Nederland wordt gemeld. Hij had lokaal enige faam als zanger; hij zou gaan studeren aan het Fresno State College.